

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΕ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1937

ΑΡΙΘ. 14

ΤΑ ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΟΥ ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

7. *Ἐν ἀκόμῃ ἠθικῶν παράδοξον.*

Θὰ ἠθέλωμεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν μας εἰς ἓν ἀκόμη λίαν ἐνδιαφέρον γεγονός.

Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἰλικρινέστατα ἐπίστευον εἰς τὰ θαυμαστά ἐκεῖνα γεγονότα, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλοῦν τὰ Εὐαγγέλια καὶ αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀναμφισβητήτως ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς πραγματικότητος τῶν. Διὰ τὸ νὰ ἐξαθνεύσῃ ὁμως τὴν ἰσχύν τοῦ γεγονότος τούτου ὁ νεώτερος ὀρθολογισμὸς πεισμῶνως προσεπάθησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν τόσο ἀκριβεῖς καὶ δεισιδαίμονες, ἀλλὰ καὶ τόσο ἐστερημένοι καὶ τῆς ἐλαχίστης κριτικῆς ἰκανότητος, ὥστε ἦτο δυνατόν ἀκριτῶς νὰ πιστεύσουν εἰς ὅ,τι δῆποτε. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ μαρτυρία τῶν κατ' οὐσίαν εἶνε ἴση τῷ μηδενί.

Ὁ δισχυρισμὸς ὁμως οὗτος τοῦ ὀρθολογισμοῦ δὲν τῷ παρέχει καμμίαν βοήθειαν. Κἂν ἔτι δεχθῶμεν αὐτὸν ὡς ὀρθόν, καὶ πάλιν κατ' οὐδὲν μειοῦνται αἱ δυσκολίαι ἀπ' ἐναντίας, καὶ πληθύνονται. Ἡ τάσις αὕτη τῆς ἐκ παντὸς τρόπου περιφρονητικῆς ὑποτιμήσεως τῶν πρῶτων χριστιανῶν καθιστᾷ ἀπολύτως ἀδύνατον ἰαδῆποτε λογικὴν ἐξήγησιν τῶν χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων τῆς Κ. Διαθήκης. Τὸ πρᾶγμα δὲ τοῦτο ἀποβάνει ἔτι περισσότερον ἐκδηλον, ὅταν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἠθικὴν πλευρὰν τοῦ ζητήματος. Διότι ὅσον ἡ τάσις αὕτη βοηθεῖ τὴν ὑπὸ τῆς φυσικοκρατίας ἐξήγησιν τῶν φυσικῶν θαυμάτων, τόσο ἐπιδεινώνει τὰς δυσκολίας ὅταν πρόκηται περὶ ἐξηγήσεως τῶν διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς τάξεως θαυμάτων. Αἱ δυσκολίαι δὲ αὗται προκύπτουν ἀφ' ἑαυτῶν εἰς τὴν παραδεχθῶμεν ὅτι ἄνθρωποι τελείως ἐστερημένοι πάσης ἐμπνεύσεως, ἀμαθέστατοι, ἀγροικότατοι καὶ δεισιδαίμονες ἠδυνήθησαν νὰ ἐπινοήσουν τόσο ὑψηλὸν σύστημα ἠθικῆς, ὥστε νὰ προκαλέσῃ καθ' ὅλους τοὺς ἐφεξῆς αἰῶνας τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν κατάπληξιν τῶν μεγαλειτέρων τῆς ἀνθρωπότητος διανοιῶν καὶ νὰ ἀγάγῃ τὰς εὐγενεστέρους καρδίας εἰς τὴν ὁμολογίαν ὅτι αἱ ὑψίσται αὐτῶν πρὸς τὴν ἀρετὴν τάσεις νὰ ἦνε κατώτεραί τῆς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων πλασθείσης ἠθικῆς. Ἀπὸ τῆς ἐπόψεως ταύτης ἰδοὺ τί εἶπε πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως αἰῶνος ὁ Rousseau: «Πόθεν ὁ Ἰησοῦς ἠδυνήθη νὰ δανεισθῇ αὐτὴν τὴν ὑψηλὴν καὶ καθαρὰν ἠθικὴν, ὑπόδειγμα καὶ νομοθέτης τῆς ὁποίας ἦτο αὐτὸς ὁ μόνος μεταξὺ τῶν συγ-

χρόνων του; Ἀπὸ τὸ βίβλος τῆς μᾶλλον ἀχαλινώτου ὑποκρισίας καὶ φενακῆς ἀκούεται φωνὴ ὑψίστης σοφίας καὶ ἡ ἀτλότης τῶν ἡρωικωτέρων ἀρετῶν ἀποτελεῖ κόσμημα τοῦ ἀσημοτέρου ἐν τοῖς ἀνθρώποις».

Ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι ἡ ἠθικὴ σφαῖρα εἶνε ἀνωτέρα τῆς φυσικῆς—καὶ τὸ παρ' ἡμετέρας βέβαιον—τότε ὅ,τι ἀντιφάσκει πρὸς πᾶσαν ἐμπειρίαν ἐν τῇ πρώτῃ θὰ πρέπει νὰ περιέχῃ δυσκολίας εἰς κατάληψιν πολὺ περισσότερας ἢ ἡ δευτέρα. Κατὰ ταῦτα, ἡ στιγμιαία ἴσως ἀσθενείας, ὁ χορτασμὸς πενταεκαχιλίων μὲ μόνον πέντε ἄρτους, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἀνάστασις νεκρῶν ὡς δυσκολίαι εἶνε μὴδὲν ἀπέναντι τῶν κολοσσαίων ἀντιφάσεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας προκύπτει ὅτι ἡ ἠθικὴ σοφία ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ εὐκόλως ἀπὸ τὴν ἀνοησίαν, ὅτι ἡ σοβιρὰ καὶ ὑψηλὴ πίστις ἠδυνήθη νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς εὐπιστίας καὶ ὅτι ἡ ὑψίστη ἐπι γῆς ἠθικὴ ἐγεννήθη αἴφνης ἀπὸ ἀπλοῦν φανατισμόν.

Ἐντεῦθεν ἔτεται ὅτι, ἐφ' ὅσον τὰ γεγονότα εἶνε γεγονότα, ἀποβαίνει σαφὲς ὅτι ὁ παραγκωνισμὸς τοῦ ὑπερφυσικοῦ ὡς ἀρχῆς διὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς προελεύσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἠθικῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπλῶς ἐνισχυεῖ τὸ θαῦμα. Καὶ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι, πράγματι, ἀπαιτεῖται κάτοια ἐμπνευσις ὅπως τὸ ἀγνότατον, ὑψίστον καὶ παμπεριληπτικώτατον ἠθικὸν ἰδεῶδες γείνη δεκτὸν ὡς προελθὸν ἐκ τῶν θολῶν πηγῶν τῆς λαϊκῆς δεισιδαιμονίας, τῆς ραββινικῆς ἀποκλειστικότητος ἢ τῆς φαρισαϊκῆς ἀλαζονείας. Τὸ νὰ δεχθῇ τις ὁμως ὅτι ἐμπνευσις, ἄγουσα ἐκ τοῦ κατωτάτου καὶ πεζωτάτου εἰς τὸ ὑψίστον καὶ τὸ ἄλιν ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ἐκ τοῦ μηδενὸς ἢ ἐκ χθαμαλῶν στοιχείων θὰ ἰσοῦτο πρὸς παραδοχὴν θαύματος πολὺ θαυμαστοτέρου τῆς πίστεως ὅτι ἦτο ἐμπνευσις θεία.

Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἤρθημεν ἀφοῦ εἴχομεν δεχθῆ πρὸς στιγμὴν τὸν περὶ τοῦ ποιοῦ τῶν πρῶτων χριστιανῶν δισχυρισμὸν τοῦ ὀρθολογισμοῦ. Ἡ ἀλήθεια ὁμως εἶνε ὅτι ἡ ταπεινωτικὴ περὶ αὐτῶν ἐκδοχὴ ὡς διανοητικῶς καὶ ἠθικῶς κατωτέρων εἶνε καθ' ὀλοκληρίαν ἀβάσιμος. Διότι ἐκ τῆς ἱστορίας ἔχομεν ἐπαρκῆ γνῶσιν τῶν τριῶν ἐκείνων ἐθνῶν, πρὸς τὰ ὁποία σχετίζονται τὰ γεγονότα τῆς εὐαγγελικῆς ἀφηγήσεως. Καίτοι ἡ ρωμαϊκὴ ἐξουσία εἶχεν ἐκλίπει, ἀλλ' ὁμως ἐσώθη ἡ ἱστορία καὶ οἱ κώδικες τῶν νόμων τῆς. Οἱ καρποὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ οὐδέποτε ἔμειναν ἄνευ θαυμαστῶν καὶ μελετητῶν, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν. Οἱ πανταχοῦ μὲν διεσπαρμένοι, ἀλλ' ἀείποτε πρὸς οἰονδήποτε ἀσυχώνευτοι ἔβραῖοι, πάντοτε διωκόμενοι καὶ περιφρονούμενοι ὑπὸ πάντων, ἀποτελοῦν μίαν αὐτομαρτυ-

ρίαν περὶ τοῦ χαρακτήρος των. Εἰς χεῖράς μας ἔχομεν τὰς βίβλους τῆς Παλ. Διαθήκης με ὅλας των τὰς διδασκαλίας καὶ τὰς ἐντολάς. Τὰ ἑβραϊκὰ εἰς τὴν Γραφήν σχόλια καὶ τὰ Ταλμούδ καὶ τὰ Ταγούμ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβασίζοντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι, εἶναι σήμερον προσιτὰ εἰς τοὺς ἐπιστήμονας. Προτείνομεν λοιπὸν εἰς τὴν ἀπιστίαν ν' ἀναλάβῃ νὰ δημιουργήσῃ ἐκ πασῶν τούτων τῶν πηγῶν τὴν εὐαγγελικὴν ἠθικὴν καὶ ν' ἀναπαράγῃ τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἐδῶ καμμίαν θέσιν δὲν ἔχει ἡ πολύλεκτος ἐξέλιξις. Ὁ χρόνος καθ' ὃν συνέβησαν τὰ εὐαγγελικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ περιεχόμενον τοῦ προβλήματός μας, μόλις ἀνέρχεται εἰς μίαν ἑκατονταετίαν. Ἀλλὰ τόσον περιορισμένον χρονικὸν διάστημα ἀφαιρεῖ ἐξ ὁλοκλήρου πᾶσαν ἐλπίδα ἐξηγήσεώς των ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχῆς καθαρῶς φυσικῆς καὶ βαθμιαίας βελτιώσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἐβρ. 6, 13—20.

Ὅτε ὁ ἅγιος πατριάρχης Ἀβραάμ, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, μετόκησεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, εἶχεν ἡλικίαν ἑβδομήκοντα πέντε ἐτῶν. Ταύτην εἶχεν ἐπομένως τὴν ἡλικίαν, καθ' ὃν χρόνον, ὡς ἀναφέρει ὁ θεόπτης Μωϋθῆς εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως, ὄψθεις πρὸς τὸν ἅγιον ἐκεῖνον πατριάρχην ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς αὐτὸν τὴν βαρυσήμαντον καὶ περίφημον ἐπαγγελίαν: «τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην». Καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι τότε ὁ Ἀβραάμ ἦτο ἄτεκνος. Εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐν ὄλῳ εἶχον διαρρέυσει· ὁ Ἀβραάμ εἶχε γίνεαι ἑκατοντούτης, καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Σάρρα ἤπειτο τῶν ἐνενήκοντα ἐτῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἐπαγγελία περὶ κτήσεως τῆς γῆς Χαναάν εἶχεν ἐπανειλημένως ἐπαναληφθῆ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ἀλλ' ἡ πραγματοποιήσις τῆς δὲν ἐφαίνετο. Καὶ ὅμως ὁ ἅγιος πατριάρχης δὲν ἐκλονίσθη ποσῶς εἰς τὴν πεποίθησιν αὐτοῦ, εἰς τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀνέμενε μεθ' ὑπομονῆς ἀσφαλοῦς καὶ βεβαίας ὅτι ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ ὅτι καὶ τὴν γῆν τῆς Χαναάν θὰ κληρονομήσουν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὅτι «δι' αὐτοῦ» θὰ εὐλογηθῶσι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, ἀναποφεύκτως θὰ ἐκτελεσθῇ.

Ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος ἐνθουσιᾷ, ἀποθαυμάζει τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἀβραάμ, καὶ παρουσιάζει πρὸς τοὺς χριστιανοὺς αὐτὸν ὡς ὑπόδειγμα μὲν ἀφ' ἐνὸς ἐλπίδος ἐπὶ τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀδιάφραστον μαρτύριον τῆς πιστότητος τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ διδομένας ἐπαγγελίας. Ὁ Θεὸς ἐπέστεψε, λέγει ὁ Ἀπόστολος, τὴν πλήρη πίστεως καὶ ἐλπίδος μακροθυμίαν τοῦ Πατριάρχου, «καὶ οὕτω», ὡς λέγει, «μακροθυμήσας οὕτως ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας». Διὰ μέσου βεβαίως τῶν γραμμῶν τούτων διαφαίνεται ἡ ἀλήθεια ὅτι διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν θεῶν ἐπαγγελιῶν ἀπικτεῖται ὁ ὄρος τῆς ἀκραιφνοῦς πίστεως καὶ ἐλπίδος, ἐκδηλουμένης καὶ ἄλλως, καὶ πρωτίστως ἐν τῇ βεβαίᾳ ὑπομονῇ.

Προβάλλων δὲ ὁ μακάριος τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος τὸ παράδειγμα τῆς ἐλπίδος τοῦ πατρὸς τῶν πιστῶν Ἀβραάμ, καὶ κατοχυρῶν οὕτω τὴν ἀλήθειαν ὅτι

«ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν», ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῶν χριστιανῶν εἰς τὸ σημεῖον ὅτι αἱ πρὸς τὸν Ἀβραάμ θεῖαι ἐπαγγελίαι ἐν μέρει μόνον ἐπραγματοποιήθησαν, ζῶντος αὐτοῦ, καὶ δὴ ἐπραγματοποιήθη μὲν ἡ ἐπαγγελία καθ' ὅσον ἀφεώρα εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Ἰσαάκ, ἀπέμεινε ὅμως ἡ πραγματοποίησις τοῦ δευτέρου μέρους ὡς κληρονομία εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ, ἦτοι τοὺς Ἰουδαίους μὲν κατὰ πρῶτον λόγον καὶ ἐντὸς ὀρισμένου περιθωρίου χρόνου, ἀκολούθως δέ, ἀλλὰ πρωτίστως καὶ κυρίως, εἰς τοὺς χριστιανούς. Τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος ἀναφέρεται εἰς τὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεῖαν μὲν ἐν γένει προστασίαν, εἰδικώτατα δὲ σωτηρίαν παντός, ὅστις ἤθελε πιστεύσει εἰς Αὐτόν. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, λοιπὸν, καὶ ἐπὶ τῇ μαρτυρικῇ προσαγωγῇ τῶν γεγονότων, καὶ δι' ἀκαταμάχητον ἐπιχειρηματικὸν συλλογισμὸν ἀποφαίνει ὡς ἀδιάσειστον ἀξίωμα πίστεως ὅτι «οἱ καταφυγόντες κρατήσασαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος», οἱ χριστιανοί, ἔχουσι ἰσχυρὰν βάσιν καὶ ἐξέγγυον παρηγορίας περὶ ἀσφαλοῦς ἐν ἀνάγκαις προστασίας καὶ σωτηρίας, δεδομένου μάλιστα ὅτι, ὡς χριστιανοί, ὀφείλομεν νὰ γνωρίζωμεν, δι' αὐτὸ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὴν Ἀνάληψιν αὐτοῦ εἰσηλθεν ὡς πρόδρομος τῶν πιστῶν χριστιανῶν «εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος», καθίστας ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ. Ἐχομεν ἄρα ἐλπίδα, ἄγκυραν σωτηρίας, ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν.

K.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΟΥΣ'ΚΗΝ

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τοῦ παγκοσμίου ἑορτασμοῦ τῆς συμπληρώσεως ἑκατονταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ὑπάτου τῶν ρώσων ποιητῶν καὶ ἐκ τῶν μεγίστων μεγαλοφυῶν ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ποιήσῃ Ἀλεξάνδρου Πούσικην ἐγράφησαν καὶ παρ' ἡμῶν πολλὰ περὶ αὐτοῦ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, πλὴν μιᾶς: τῆς ψυχολογίας αὐτοῦ ἀπὸ θρησκευτικῆς ἐπόψεως. Καὶ ἐνδιαφέρει σπουδαίως ἡ ἔκφρασις αὐτῆ διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ ἐν Ρωσίᾳ καθεστῶτος διατυμπανισμὸς περὶ τοῦ πολυτελεστάτου ὑπὸ τῶν Σοβιὲτ ἑορτασμοῦ τοῦ σημερινοῦ Ἰωβηλαίου τοῦ μεγάλου ποιητοῦ γίνεται ἀποκλειστικῶς διὰ τοῦτο: νὰ παρασταθῇ ὁ μέγιστος τῶν ρώσων ποιητῶν ὡς ἄθεος· ἐν ἔει, δηλαδὴ, ἀπὸ μολσιβεϊκῆς ἐπόψεως ἐπιχειρημα ὑπὲρ τοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ καὶ ἀντιχριστιανικοῦ ἀγῶνος τῶν σημερινῶν δεσποτῶν τῆς Ρωσίας, «ἀφοῦ τοιαύτη ποιητικὴ μεγαλοφυΐα, ὁποῖα ὁ Πούσικην, ἦτο ἄθεος». Μέχρι πρό τινος ἀκόμη ὁ Πούσικην ὑπὸ τῶν σοβιετικῶν ἐτάσσεται μετὰ τῶν ρώσων ἐκείνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, οἱ ὁποῖοι θεωροῦνται ὡς ἐπιβλαβῆ προϊόντα τοῦ μισητοῦ ἀστικοῦ καὶ κεφαλαιοκρατικοῦ καθεστῶτος. Αἴφνης ὅμως ἐπῆλθε ριζικὴ μεταβολή: ὁ Πούσικην οὐ μόνον ἀποκατεστάθη εἰς τὴν προπολεμικὴν του ἐν Ρωσίᾳ υπόληψιν, ἀλλὰ καὶ ἀκούει σήμερον μεγαλυνάρια, τὰ ὁποῖα ὑμνολογοῦν αὐτὸν εἰς ὃν σχεδὸν καὶ ὁ... Στάλην τόνον. Ὁ Πούσικην τώρα ἔγενεον ὑποχρωτικὸς εἰς πάντα κομμουνιστὴν ἑλησμονήθη ἡ ἀστικὴ-«ταξικὴ» καταγωγὴ καὶ φύσις τοῦ ποιητοῦ, καὶ εἰς τὰς στήλας πάντων τῶν σοβιετικῶν ἐντύπων χαρακτηρίζεται ἐπιμόνως ὡς «ἰδικὸς μας», ὡς «ἡ λαϊκὴ μας ὑπερηφά-

νεια καὶ ἐγκαύησις, ἡ δόξα μας, ὁ ἀνέσπερος ἥλιος τῆς ποιήσεώς μας» κ.τ.τ.

Διατί εἶνε τώρα «ἰδικός μας» ὁ Πούσιγκην, ἀποκαλύπτει ὁ γνωστότατος σύντροφος Γιανροσλάβσκη διὰ τοῦ ἐν τῷ «Ἀντιθρησκευτικῷ» δημοσιευθέντος ἄρθρου του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἀθεΐα τοῦ Πούσιγκην».

Τὸ ζήτημα τῆς στάσεως τοῦ Πούσιγκην ἀπέναντι τῆς θρησκείας πολλὰκις ἐν τῷ παρελθόντι εἶχε συζητηθῆ ἑπιστηματικῶς, ἐκάστοτε δὲ ἀφίνετο ἀνοικτόν, τοῦτο δ' ἀκριβῶς καὶ διηκολύενεν εἰς τὴν προσπάθειάν του τὸν Γιανροσλάβσκη. Διότι δι' ἐπιμελοῦς ἐπιλογῆς ἐκφράσεων ἐξ ὧσιν ἰδίᾳ ὁ ποιητὴς ἔγραψε κατὰ τὴν πρώτην περιόδον τῆς ποιητικῆς του δημιουργίας, καθ' ἣν ἐτέλει κυριολεκτικῶς αἰχμάλωτος τῆς κούφης γαλλικῆς φιλολογίας, καὶ ἐξ ἀποσπασμάτων ἐπιστολῶν του πρὸς διάφορα πρόσωπα δὲν τῷ ἦτο δύσκολον νὰ συναγάγῃ τὸ ἐκ τῶν προτέρων ζητούμενον πόρισμα ὅτι ὁ Πούσιγκην ἦτο ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ὑλιστὴς καὶ ἄθεος· θὰ ἤρκει, πράγματι, διὰ τὸν Γιανροσλάβσκη ἡ ὄντως χλευαστικὴ τῶν ἱερῶν «Γαβριηλίας» τοῦ ποιητοῦ διὰ νὰ ὑψωθῆ ἐπὶ τοῦ βήθρου τῆς ἀθεΐας. Καὶ ὁμολογεῖ μὲν ὁ ἀρθρογράφος τὴν ὑπαρξίν «θρησκευτικῶν στιγμῶν» ἐν τῇ ποιητικῇ δημιουργίᾳ τοῦ ποιητοῦ, «ἀλλὰ αἱ ἐκδηλώσεις αὗται —λέγει ὁ ἀρχιάθεος τῶν Σοβιῆτ—ἀποτελοῦν ἀπλᾶς παραφωνίας, εἶνε ἀνόρεκτοι καὶ ἀνελικρινεῖς· ἐὰν δὲ ὁ ποιητὴς ἐπὶ τῆς νεοκρίτης του κλίνης ἐξωμολογήθῃ καὶ μετέλαβε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, «τοῦτο ἔπραξε βεβιασμένως διὰ νὰ μὴ προσβάλλῃ τὸ αἴσθημα τῶν περὶ αὐτὸν κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του».

Καὶ ὅτι μὲν ὁ Πούσιγκην κατὰ τὰ νεανικώτερα του ἔτη εἶχε τὴν ζωὴν ἐκτάκτως ἀνώμαλον, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν δὲ τοῦ Βολταίρου καὶ τῶν συγχρόνων του εἶχε τὰς στιγμὰς τῆς ἠθικῆς ἀναρχίας καὶ τῆς συμπαρομομαρτοσύνης θρησκευτικῆς ἀρνήσεως, εἶνε πασίγνωστον. Ἀπὸ τοῦτου ὁμοῦ μέχρι τῶν δισχυρισμῶν τῶν σημερινῶν ἀθέων ἐν Ρωσίᾳ πανηγυριστῶν του ὑπάρχει τεραστία ἀπόστασις, διότι δὲν δύναται νὰ κριθῆ ὁ ποιητὴς κατ' ἀλήθειαν ἐκ τῶν μονομερῶς συλλεγομένων ἀποσπασμάτων τῶν ἔργων του ἀποκλειστικῶς πρὸς ὑποστήριξιν ἐκ τῶν προτέρων θεΐσεως. Ἡ ἀρτία εἰκὼν τοῦ μεγάλου ποιητοῦ δέον νὰ ληφθῆ ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ὅλου ἔργου του, ἡ δὲ δευτέρα, ὠριμωτέρα περίοδος τῆς πνευματικῆς του δημιουργίας—ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ τῆς πρώτης του φάσεως ψυχολογικῶς μελέτη—ἐμφανίζουσιν αὐτὸν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον τοῦ πεπλασμένου ποιητοῦ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπινοίας. Παραλείποντες τὰ ἄλλα ἐκ τῆς ποιητικῆς του παραγωγῆς ἀφθονώτατα δεδομένα, καὶ μόνον εἰς τὸ θαυμάσιον ποιημὰ του «Ὁ Προφήτης» ἂν περιορισθῶμεν, βλέπομεν τὸν ἀληθινὸν ποιητὴν κατὰ τὴν περίοδον τῆς ψυχικῆς καὶ τῆς ἀνευματικῆς ὠριμάνσεως ἀπολεπισθέντα ἀπὸ τῶν ἁμαρτημάτων τῆς ἀχαλινώτου νεότητος, ἐν τελείᾳ πνευματικῇ μεταμορφώσει, πραγματικῶς ἀναγεννηθέντα. Ὁ ὠριμος οὗτος Πούσιγκην ἀποτελεῖ πλήρη ἀρνησιν τοῦ ἁώρου νεανίου, τὸν ὁποῖον εἶχε πρὸς καιρὸν παρασύρει τὸ ἄθεον ρεῦμα τοῦ τότε πνέοντος γαλλικοῦ λυβός. Αὐτὴν ταύτην τὴν κλήσιν τοῦ ποιητοῦ ὁ Πούσιγκην ζωγραφίζει διὰ χρωμάτων

βιβλικῶν· ἡ ποίησις εἶνε δι' αὐτὸν ναός, εἰς ὃν εἰσέρχονται μόνον οἱ μεμνημένοι ἵνα ἀκούσουν κατανύσσοντας ἤχους καὶ ἵνα προσευχηθῶν. Ὁ Ντοστογιέβσκη εἶπεν ὅτι ὁ Πούσιγκην ἀποτελεῖ «προφητικὸν φαινόμενον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ρωσικῆς λογοτεχνίας», διότι ὑπῆκουεν εἰς θεΐαν φωνὴν καλοῦσαν αὐτὸν νὰ πυροπολῆ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' ἡ ποίησις του τὸν ἐμφανίζει ἐπὶ πλέον καὶ ὡς ἀπόστολον διὰ τὸν ρωσικὸν λαόν, διότι διὰ τῆς ἀφθάστου ποιητικῆς του δημιουργίας ἐγένετο κήρυξ τῆς αἰωνίας ἀληθείας καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, μὲ ὑψηλὰ κρατούμενον τὸν πυρσὸν τῶν ἀνωτέρων ἰδανικῶν φωτίζων καὶ καταγλαΐζων τὴν ρωσικὴν ζωὴν. Πάντες οἱ ἤρωες τῆς μούσης του προκαλοῦν οὐχὶ περιφρόνησιν διὰ τὰ πάθη καὶ τὰς ἐκτροπὰς των, ἀλλὰ συμπάθειαν. Ἡ ἐν τῇ ποιήσει του ἀριστουργηματικὴ παράστασις τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν ἀποτελεῖ θρίαμβον τῆς φωνῆς τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως, διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἰκτιροῦμεν τοὺς ἤρωας του διότι ἠδύναντο νὰ ἦνε καλλίτεροι· μεταφερόμενοι δ' ἡμεῖς ὑπὸ τῆς ποιητικῆς ἀληθείας του εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς συναισθανόμεθα ὅτι καὶ ἡμεῖς τοὺς ὁμοιάζομεν καὶ ὅτι θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἡμεθα βελτιονες ἑαυτῶν, ἀρκεῖ νὰ ἠθέλομεν. Ἐντεῦθεν ἀποβαίνει ἀγαθωτάτη ἡ ἐφ' ἡμῶν ἐπίδρασις τῆς ποιήσεώς του, τὰ ἄριστα δὲ τῶν λυρικῶν του ἔργων εἶνε ἐκεῖνα, ἐν τοῖς ὁποίοις ἀκριβῶς ὁ ποιητὴς θρηνεῖ διὰ τὰς ἀνθρωπίνους πτώσεις. Ὁ Πούσιγκην εἶνε μέγας ποιητὴς, ἀλλ' ἀποδεικνύεται μεγαλειότερος ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου ἐξωμολογεῖται τὰς ἀπογοητεύσεις του καὶ παρουσιάζει μετανοοῦσαν ψυχὴν. Οὕτω ἐκκαλεῖ διὰ τῆς ποιήσεώς του εἰς ζωὴν ἐναρετωτέραν, εἰς τὴν ἠθικὴν ἐλευθερίαν, εἰς τὴν πνευματικὴν τελειότητα, εἰς τὴν ὁποῖαν φυσικῶς καὶ ἐνστικτικῶς καὶ κατὰ βῆθος ἡ ποιητικὴ του ἔμπνευσις τὸν ὠδήγει. Μάτην ἡ μπολοισεβικὴ μισοθεΐα προσπαθεῖ νὰ μειώσῃ τὴν συγκλονιστικὴν, πράγματι, εἰκόνα τῶν χριστιανικῶν ἐκχύσεων τῆς ψυχῆς τοῦ μεγάλου ποιητοῦ κατὰ τὰς τελευταίας συγκινητικωτάτας στιγμὰς τοῦ τραγικοῦ τέλους του. Κατὰ τὰς στιγμὰς ἀκριβῶς ἐκεῖνας ἐσημειώθη ἐντονωτέρα ἡ ἔκλαμψις τῆς βαθυτέρας τοῦ ποιητοῦ θρησκευτικότητος, τὸ βῆθος τῆς εἰλικρινῶς μετανοοῦσης ψυχῆς του. Διὰ τοῦτο μετ' αὐτοπεποιθήσεως ἀνεγνώριζεν εἰς ἑαυτὸν τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Μνημεῖον» περίπυστον διὰ τὴν ἀφθαστον ποιητικὴν αὐτοσυνείδησιν ποιημὰ του ἐκεῖνο:

Ἐγὼ μνημεῖον ὕψωσα δι' ἑαυτὸν ἀχειροποίητον.

Διότι

αἰσθήματα ἀγαθὰ ἀφύπνιζα μὲ τὴν λύραν μου καὶ δι' ὅσους ἡμάρτησαν προσέκαλον ἔλεος.

Ἐκ τῆς ὅλης ἐν τῇ σημερινῇ σοβιετικῇ Ρωσίᾳ περὶ τὸ ὄνομα τοῦ Πούσιγκην τυμπανοκρουσίας τοῦτο προκύπτει τὸ ἀναντίρρητον γεγονός: ὅτι ἡ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ σημερινοῦ ἰωβιλαίου ὑπὸ τῶν μπολοισεβικῶν ἀποκατάστασις τοῦ τέως ἀποκεκηρυγμένου μεγάλου ρώσου ποιητοῦ ἀποτελεῖ σημαντικώτατον ὀργῆμα εἰς τὸ σινικὸν τεῖχος τῆς ἐπισήμου σοβιετικῆς ἀθέου κοσμοθεωρίας, ἐν τῷ γεγονότι δὲ τοῦτω ἐνορῶμεν νίκην τῶν ὑγιῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν ἐν τῇ χώρα, ἐκ τῆς ὁποίας τόσον κατεβλήθη καὶ καταβάλλεται προσπάθεια νὰ ἐξορισθῶν αὗται.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1935—36

Αδφ. αριθ.	Ἱεραὶ Μητροπόλεις	Σχολεῖα						Μαθηταὶ			
		Τύπος			Κατηγορία			Ἀρρένες	Θήλειες	Σύνολον	
		Ἀρρένων	Θηλέων	Μικτὰ	Κατώτερα	Μέσα	Ἀνώτερα				
1	Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν	64	45	28	110	22	5	137	11.805	6.026	17.831
2	Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας	—	—	14	11	2	1	14	—	—	2.148
3	Ἀλεξανδρουπόλεως	—	—	1	1	—	—	1	120	180	300
4	Ἀργολίδος	—	1	15	13	3	—	16	740	780	1.520
5	Ἄρτης	—	—	4	4	—	—	4	203	226	429
6	Βεροίας καὶ Νσοῦσης	7	3	8	13	3	2	18	1.041	653	1.694
7	Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Γρεβενῶν	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Γυθείου, Οἰτύλου καὶ Κυθήρων	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Δημητριάδος	11	5	—	14	1	1	16	1.260	435	1.695
11	Διδυμοτείχου καὶ Ὀρμεσιᾶδος	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—
12	Δράμας καὶ Φιλίππων	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—
13	Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Ἐδέσσης	—	—	3	2	1	—	3	275	135	410
15	Ἐλασσῶνος	4	—	—	2	2	—	4	301	—	301
16	Ἐλευθερουπόλεως	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Ζακύνθου	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Ζιχνῶν	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Ἡλείας	1	—	4	4	1	—	5	336	76	412
20	Θεσσαλιώτιδος	43	3	1	38	7	2	47	1.640	210	1.850
21	Θεσσαλονίκης	1	1	9	9	2	—	11	432	471	903
22	Θηβῶν καὶ Λεβαδείας	1	1	3	1	3	1	5	220	104	324
23	Θήρας	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
24	Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγ. Ὁρους	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Ἰωαννίνων	6	2	1	5	2	2	9	800	405	1.250
26	Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας	4	3	2	7	2	—	9	310	265	575
27	Καρυστίας	—	—	16	15	1	—	16	—	—	900
28	Καστορίας	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Κασσανδρείας	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Κερκύρας καὶ Παξῶν	1	1	13	13	2	—	15	677	451	1.128
31	Κεφαλληνίας	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Κίτρους	—	—	25	25	—	—	25	—	—	1.741
33	Κοζάνης	—	—	2	2	—	—	2	125	175	300
34	Κορινθίας	—	—	43	40	3	—	43	—	—	2.300
35	Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος	—	—	8	5	2	1	8	—	—	656
36	Λευκάδος καὶ Ἰθάκης	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Λήμνου	—	—	14	14	—	—	14	32	232	604
38	Μαντινείας καὶ Κυνουρίας	2	1	58	58	2	1	61	1.290	1.610	2.900
39	Μαρωνείας καὶ Θάσου	4	—	—	2	1	1	4	—	—	1.025
40	Μεσσηνίας	1	—	—	1	—	—	1	140	—	140
41	Μηθύμνης	—	—	3	3	—	—	3	97	104	201
42	Μυτιλήνης	4	2	7	12	1	—	13	830	420	1.250
43	Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυτανίας	—	—	—	—	—	—	35	—	—	—
44	Νευροκοπίου	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45	Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46	Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	Παραμυθίας κ.λ.π.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	Παροναξίας	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	Πατρῶν	9	9	10	16	6	2	24	505	450	955
50	Πολυανῆς, Κιλκισίου κ.λ.π.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	Σάμου καὶ Ἰκωρίας	3	—	1	3	1	—	4	720	150	870
52	Σερρῶν	3	3	1	5	2	—	7	390	470	860
53	Σιδηροκάστρου	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	Σισανίου καὶ Σιατίστης	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55	Σπάρτης	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Σύρου κ.λ.π.	2	2	8	9	—	3	12	485	553	1.038
57	Τρίκης καὶ Σταγῶν	1	—	24	25	—	—	25	86	531	1.397
58	Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας	—	—	51	51	—	—	51	3.100	400	3.500
59	Ἵδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης	—	—	8	8	—	—	8	156	347	503
60	Φθιώτιδος	—	—	27	25	2	—	27	—	—	1.582
61	Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως	4	3	2	6	2	1	9	585	720	1.305
62	Φλωρίνης	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63	Φωκίδος	—	—	3	3	—	—	3	110	190	300
64	Χαλκίδος	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—
65	Χίου	7	1	—	6	1	1	8	795	350	1.145
		183	86	417	581	77	24	748	30.726	17.119	58.197

Γενικαὶ παρατηρήσεις.

Τὰ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν λειτουργήσαντα Ἐκκλ. Κατηχητικὰ Σχολεῖα, τὰ μνημονεύόμενα ἐν τῇ ἀνωτέρω στατιστικῇ διετέλου· ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἀδελφότητος θεολόγων ἢ «Ζωῆ» ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ περιχώροις ἐλειτούργησαν 43 ἐν ὄλῳ Κατηχ. Σχολεῖα, καθ' ὅλην δὲ τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ θεολόγων αὐτῆς 298 μὲ σύνολον μαθητῶν 30.590· ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κατηχητοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς αἶδου. Ἀγγέλου Νησιώτου, Προέδρου τῶν «Ὁρθοδόξων Χριστιανικῶν Ἐνώσεων», 35 ἐν ὄλῳ Κατηχ. Σχολεῖα, τὰ πλεῖστα θηλέων, διὰ διδασκαλισσῶν, εἰδικῶς καταρτιζομένων πρὸς τοῦτο, μὲ σύνολον μαθητῶν 3895· ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν διακόνων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς 23 μὲ σύνολον μαθητῶν 2705. Καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν θεολόγων τοῦ «Ἄρτου τῆς Ζωῆς» 19 σχολεῖα, μὲ μαθητὰς 2080.

Ἐπίσης ἐλειτούργησαν καὶ ἄλλα ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις, ἀρρένων καὶ θηλέων, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν θεολόγων ἐφημερίων, ἱεροκηρύκων, λαϊκῶν θεολόγων, θρησκευτικῶν σωματείων κ. ἄ., πολλὰ τῶν ὁποίων δὲν ὑπελογίσθησαν ἐν τῇ στατιστικῇ ἑλλείπει σχετικῶν στοιχείων.

2. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Πατρῶν ἐλειτούργησαν, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ 4 Κατηχ. Νηπιαγωγεῖα, μὲ εἰδικὸν ἀγιογραφικὸν πρόγραμμα διδασκαλίας καὶ μὲ 90 μαθητὰς.

3. Εἰς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον Ἁγίου Γεωργίου τῆς Τριφυλίας ὁ ἐφημέριος Σωφρόνιος Παπαδόπουλος, Ἀρχιμανδριτῆς, ἔχει εἰσαγάγει κινηματογράφον προβάλλοντα σεμνὰς καὶ διδακτικὰς εἰκόνας πρὸς μόρφωσιν τῶν μαθητῶν.

4. Ἐν Ἰωαννίνοις ἐλειτούργησεν ἐν ἐργατικῶν Κ. Σ. μὲ 80 μαθητὰς.

5. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἄρτης τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα ἐλειτούργησαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῇ Ἱερῇ Σχολῇ Ἄρτης κ. Σπυρ. Πολυδώρου, ἐδίδαξαν δὲ ἐκ περιτροπῆς οἱ μαθηταὶ τῆς Δ' τάξεως τῆς Σχολῆς λίαν ἐπιτυχῶς.

6. Πολλῶν Μητροπόλεων δὲν συμπεριελήφθη ἡ κατηχητικὴ κίνησις ἕνεκεν ἑλλείψεως στοιχείων.

7. Δέον ἰδιαίτερος νὰ τονισθῇ ἡ δράσις τῶν Ἱεροκηρύκων ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις σχετικῶς μὲ τὴν διοργάνωσιν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.

8. Πρόγραμμα διδασκαλίας ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐγκριθεῖσαι ἐκδόσεις τῆς Ἀδελφότητος ἢ «Ζωῆ», καθὼς καὶ πολλαὶ ἄλλαι σειραὶ μαθημάτων Ἀπολογητικῆς, Κατηχήσεως, Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, Ἐορμησίας περικοπῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, θρησκευτικὰ καὶ κοινωνικὰ καὶ ἠθικὰ θέματα κ. ἄ.

Εἷς τινὰ τῶν Κατηχ. Σχολείων, ἰδίᾳ ἐν Ἀθήναις, τὰ μαθήματα διήρκεσαν καὶ πέραν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ καθ' ὅλον τὸ θέρος μὲ ἄριστα ἀποτελέσματα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας.

Κατ' αὐτὰς ἐξ Ἀλεξανδρείας ἠγγέλθη ὅτι ἡ αἰγυπτιακὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ παράσχη τὴν ἀναγνώρισίν της εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μακαριωτάτου Νικολάου, οὕτω δὲ τερατιάζεται μία δυσάρεστος κατάστασις, ἣτις ἐστενοχώρησε τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας μέχρι σήμερον ἀπὸ τῆς τελευταίας πατριαρχικῆς ἐκλογῆς. Ἡ ἐξομάλυνσις τοῦ ζητήματος, περὶ ἧς, ἄλλως τε, οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι θὰ προέβαινε θάπτον ἢ βράδιον εἰς αὐτὴν ἡ αἰγυπτιακὴ κυβέρνησις, χαροποιεῖ μεγάλως οὐ μόνον τὸ ἐν Ἀφρικῇ εὐσεβῶς καὶ νομιμοφρόνως ἐργαζόμενον ποίμιον τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ἀλλὰ καὶ σύνολον τὸν ὀρθόδοξον κόσμον, ὅστις πάντοτε ἐν τοῖς κυβερνήταις τῆς τόσον πρὸς τε τὴν παλαιὰν καὶ τὴν νέαν ἱστορίαν στενωδῶς συνδεομένης πρὸς τὴν Ἑλλάδα αἰγυπτίας χώρας ἐμβλέπει φιλοστόργους προστάτας τῶν ἀπ' αἰῶνων ἀποτελούντων πολῦτιμον στοιχεῖον ἀνωτέρου πολιτισμοῦ ἀποίκων ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλλήνων.

Χριστιανισμὸς καὶ Ἑλληνισμὸς

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορινθίας κατὰ τὸ ἐν τῷ μητροπολιτικῷ μεγάρῳ Κορίνθου παρατεθὲν πρότινον ἡμερῶν δεῖπνον εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα γενίερας ὑπὲρ αὐτοῦ πρόποσις εἶπε, πρὸς τοὺς ἄλλοις, καὶ τὰ ἐξῆς: «Ὡς ποδηγέτης τῆς ἐμπιστευθείσης μοι ποιήνης συμμερίζομαι ὀλοφύχως τὰ αἰσθήματα τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῆς. Ὡς Ἱεράρχης ὁμῶς τῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαίτερος ὡς θεματοφύλαξ τῆς Ἱερᾶς παρακαταθήκης, ἡ ὁποία περιήλθεν εἰς ἐμὲ ἀπὸ τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς ἐν Κορίνθῳ πρεσβυτέρου Ἐκκλησίας τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, βαρύνομαι μὲ εἰδικὸν καθήκον κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν. Ὅφειλῶ ν' ἀναμνησθῶ τοὺς μακραίωνας καὶ ἀκαταλύτους δεσμούς, τοὺς ὁποίους ἡ γόνιμος πνευματικὴ συνεργασία διὰ μέσου εἴκοσι περίπου αἰῶνων ἐσφυρηλάτησε καὶ ἐπαγίωσε μεταξὺ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὸ κλασσικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐξῆστραφεν ἀπὸ τὴν μετώπην τοῦ Παρθενῶνος μετουσιώθη εἰς φῶς ἀνέσπερον ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐξ Ἀποκαλύψεως Ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ, ὑπὸ τὴν νέαν αὐτὴν ἐλαβῆ ἐκφρασιν, κατηύγασε περὶ τὴν δύσιν τῆς ἀρχαίας μεγαλοφυΐας τὴν ὁδὸν τῶν νέων ἱστορικῶν πεπρωμένων τοῦ Γένους. Τὸ πνεῦμα τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ μετέδωκεν ἠθικὸν καὶ κοιτωνικὸν περιεχόμενον εἰς τὴν φιλοσοφικὴν πολυπραγμοσύνην, εὔρε δὲ εἰς τὸ πρόσωπον τῶν ἐλαβῶν ἑλλήνων αὐτοκρατόρων καὶ βασιλέων τοὺς ἐμπνευσμένους φορεῖς καὶ κραταιοὺς ὑποστηρικτὰς του. Οἱ βυζαντινοὶ ἄστοι συνεφιλιώθησαν πρὸς τὴν δόξαν τῆς Ἀκροπόλεως ὑπεράνω τοῦ τροῦλλου τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Μὲ μίαν φράσιν, ἡ ἱστορία τῶν αὐτοκρατόρων καὶ βασιλέων τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶνε ὀλόκληρος ἡ πολυκύμαντος ἱστορία τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ὡς παράγοντις τῆς κοινωνικῆς τελειώσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ πνευματι-

κῶς πειθαρχημένοι πολιτισμοῦ. Δι' ὅλης δὲ αὐτῆς τῆς μακροαίωνος ἁρμονικῆς συνεργασίας εἰς τὸν βασιλικὸν θυρεὸν ἐσελάγριζε καὶ σελαγίζει, πάνσεπτον σύμβολον εἰρήνης καὶ προόδου, ὃ τίμιος καὶ ζωοποιὸς Σταυρὸς. Ἰδοὺ διατὶ συνέχομαι τὴν σιγμὴν αὐτὴν ἀπὸ ἀμύχανον συγκλίνησιν, δεξιούμενος, εἰς τὸν ταπεινὸν αὐτὸν λευτικὸν οἶκον, τὸν Ἀντιλήπτορα τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ εὐσεβοῦς Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων».

Ἐγκαίρως.

Ἡ ἀπὸ τινων ἐτῶν συνεχιζομένη καὶ παρ' ἡμῶν κινήματογραφικὴ ἐκμετάλλευσις τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπαύσαμεν κατ' ἔτος νὰ ἀποδοκιμάζωμεν, ἀπειλεῖται νὰ πραγματοποιηθῆ καὶ ἐφέτος, ἢ, μᾶλλον, ἤρχισεν ἤδη πρὸ τῆς Μ. Ἑβδομάδος ἐν μεγάλῃ νήσῳ τῶν Κυκλάδων, χαίρομεν δ' ἐτι ἐν τῷ τόπῳ ἠκούσθησαν φωναὶ ἀποδοκιμασίας τῆς βεβηλώσεως. Τρέφομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ ἁρμόδιοι θὰ λάβωσιν ἐγκαίρως τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα πρὸς καταπαυσὴν ὀριστικὴν τῆς προσβολῆς τῶν ἱερωτέρων αἰσθημάτων τοῦ λαοῦ, ἢ ψυχῆ τοῦ ὁποίου γνησίως καταλύσεται μόνον ἀπὸ μόνης τῆς τῶν Παθῶν εὐαγγελικῆς ἀφηγήσεως καὶ τῆς ἱερᾶς τελετουργίας αὐτῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς.

*

Καθ' ἃ ἐν τῇ «Berliner Tageblatt» ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Königsber Hans Hoch ἀναγράφει ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ κατὰ τὸν κ' αἰῶνα διωγμὸς κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ,» δὲν εὐρίσκονται ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὅσοι φρονοῦν ὅτι ὁ σημερινὸς κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ διωγμὸς εἶνε ἀπλῆ ἀντιγραφὴ τοῦ κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας. Διότι οὐ μόνον ἀπὸ ἐπόψεως ἐκτάσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐπόψεως μεθόδου, ὁ ἀντιχριστιανικὸς διωγμὸς τοῦ κ' αἰῶνος ὑπερτερεῖ κατὰ πολὺ τοὺς ἀρχαίους διωγμούς. Μεταξὺ τῶν 60 ἑκατομμυρίων τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἀρχαίας Ρώμης οἱ χριστιανοὶ ἀπέτελουν μίαν ἀσήμαντον μειονότητα, ἐνῶ σήμερον ἐν μόνῃ τῇ Ρωσίᾳ καταδιώκονται 100 ἑκατομμύρια χριστιανῶν ῥώσων, ἧσοι ὀλόκληρος σχεδὸν τῆς Ρωσίας ὁ πληθυσμός. Αἱ δὲ μέθοδοι τοῦ σημερινοῦ διωγμοῦ εἶνε τοιαῦται, ἃ· οὐδ' ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ τὸ ἀρχαίον κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ μῖσος.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνήλθεν εἰς τακτικὰς συνεδριάσεις τὴν Τρίτην καὶ Πέμπτην τῆς ληξιάσης ἑβδομάδος, τὴν δὲ Τετάρτην συνεσκέφθη ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων.

— Πρὸς τοὺς ἄλλοις ἀπασχόλησεν αὐτὴν ἡ ἀνάγκη τῆς παρασκευῆς θεολόγων Καθηγητῶν διὰ τὰ Καθηγητικὰ Σχολεῖα, δυναμένων ταῦτι χρόνως νὰ κηρύττωσι τὸν θεῖον λόγον. Ἡ προπαρασκευὴ αὐτῶν θὰ γίνεται ἐν Φροντιστηρίῳ, ὅπου θὰ λειτουργήσῃ κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ Ριζαρείῳ Ἐκκλησίᾳ. Σχολῆ μέχρι τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἐν τῇ μονῇ Πετρᾷ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου, θὰ μισθοδοτῶνται δὲ ἐκ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ὡρίσθη δὲ καὶ Ἐφορεία ἐκ τῶν Σεβ. Συνόδων Μαρωσίας, Ἰωνίνων καὶ Σύρου.

— Ὡσαύτως τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἀπασχόλησε τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογισμοῦ, ἀνατέθη δὲ εἰς τὸν Μακ. Πρόεδρον καὶ τὸν Σεβ. Μαρωναῖος ὅπως παρασκευάσωσι σχετικὸν ὑπόμνημα διὰ τὴν Κυβέρνησιν.

— Ὁ ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Ἀθηνῶν νοσηλευόμενος ἀπὸ τινων ἑβδομάδων Μητροπολίτης Πτολεμαῖδος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου Ἀνθίμος ἀποβίβασεν τὴν 10 1)2 ὥραν τῆς παρελθούσης Τρίτης τὴν

ἐπαύριον ἀνεκομίσθη, κατ' ἐπιθυμίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, εἰς Κρήτην, ὁπόθεν κατήγετο, ἵνα ταφῆ ἐκεῖ. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, τηλεγραφήσας τὴν θλιβεράν εἶδησιν τοῦ θανάτου τοῦ προῦτως τελευτήσαντος Ἱεράρχου πρὸς τὸν Μακ. Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, ἐμνήμησε περὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς μετακομιδῆς αὐτοῦ εἰς Κρήτην, περὶ ὧραν δὲ 3ην μ. μ. τῆς Τετάρτης, μεταβάς μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης καὶ Μυτιλήνης εἰς τὸν ναὸν τοῦ νοσοκομείου, ἐν ᾧ εἶχεν ἐνεποτεθῆ ὁ νεκρὸς, ἔψαλε Τρισάγιον καὶ ἀπεχαίρεισεν αὐτὸν διὰ προσλαλιάς ἐκ μέρους τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου καὶ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας.

— Διὰ Β. διαταγμάτων προήχθησαν ὁ μὲν παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Σπάρτης ἱεροκλήρῳ Ἀρχιμ. Μελέτιος Γαλανόπουλος εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν Τμηματάρχου Α'. τάξεως, ὁ δὲ παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Νικοπόλεως καὶ Πρωβέζης Ἀρχιμ. Νικηφόρος Γιαννούλης εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου Β'. τάξεως.

— Διὰ Β. διαταγμάτων προήχθησαν οἱ γραμματεῖς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Μαντινείας Ἰωάννης Καραπαναγιῶτης εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν γραμματέως Α'. τάξεως, οἱ δὲ Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Ἰωαν. Σ. Δεριζιώτης, Ἡλείας Ἀθανάσιος Πανουτσόπουλος καὶ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἡλίας Μίσας εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν εισηγητοῦ.

— Διὰ Β. διαταγμάτων διεβαθμίσθησαν ὁ Πρωτοσυγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καρυστίας Σπυρίδων Σταμπόλας εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ Εισηγητοῦ, οἱ γραμματεῖς τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Σύρου Νικόλαος Ρηγόπουλος, Διδυμοτείχου Ἀθανάσιος Ν. Θεοδορίδης, Ἄρτης Κωνσ. Παπαχρίστου, Ἐλασσῶνος Ἀρχιμ. Θεοφάνης Μπετίστας εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ γραμματέως Α'. τάξεως, ὁ γραφεὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ὑδρας Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Ἀναστ. Μ. Γεωργοπαπαδάκος εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν γραφέως Α'. τάξεως καὶ ὁ κλητὴρ τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως Νικόλαος Β. Δούρος εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ ἀρχικλητήρος.

— Τὴν 31ην Μαρτίου π. μ. συνήλθεν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἡ ἐτησία γενικὴ συνέλευσις τῶν 130 ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων αὐτῆς. Εἰς ταύτην παρέστησαν πλείστοι ἐφημέριοι, ὡς καὶ κυρίαί καὶ δεσποινίδες μέλη τῶν Φιλοπτώχων Ταμείων. Ἐν ἀρχῇ ἀνεκοινώθησαν οἱ ἐτήσιοι ἀπολογισμοὶ τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1936 πραγματοποιηθέντων παρὰ τῶν φιλοπτώχων ταμείων ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ὡς καὶ ὁ τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Κατὰ τὰς γενομένας ἀνακοινώσεις τὰ συνολικὰ ἐσοδα τούτων ἀνῆλθον εἰς 3.231.149.40 τὰ ἐξέοδα εἰς 2.916.510.60. Ἐκ τούτων σημαντικὰ ποσὰ διετέθησαν δι' ἐνισχύσεις διαφόρων ἀσύλων, φιλανθρ. ἰδρυμάτων, διὰ τὴν συντήρησιν τῶν 2 λαϊκῶν Ἱατρείων, εἰς ἃ κατ' ἔτος νοσηλεύονται τελείως δωρεάν περὶ τὰς 22 χιλ. άτομα, δι' ἀποφυλακίσεις κρατουμένων διὰ μικρὰ χρέη καὶ ἐπενδύσεις τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπόρων, διὰ περιθάλψεις ἀσθενῶν, ἐνισχύσεις ἀπόρων μαθητῶν καὶ σπουδαστῶν ἐν γένει, προικίσεις ἀπόρων κορασιδων καὶ διὰ διαφόρους ἄλλους φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ποσῶν, κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων διὰ τῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διενεμήθη εἰς τοὺς ἀπόρους Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ἀντιλήψεως παραχωρηθὲν 1 1)2 ἑκατομμύριον δραχμῶν, μὲ λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Κατὰ τὰς αὐτὰς ἀνακοινώσεις ὑπελογίσθη ὅτι κατὰ τὴν παρελθούσαν δεκαετίαν τὸ συνολικῶς διετεθὲν ὑπὸ τῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ποσὸν εἰς τοὺς ἀπόρους ἀνῆλθεν εἰς δρ. 26.000.000 περίπου. Εἶτα ὁ Μακρῶτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς Προέδρου τῆς ὅλης ὀργανώσεως ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τῆς καθ' ἕκαστον ἔτος παρατηρουμένης λαμπρᾶς ἀποδόσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν Φιλοπτώχων Ταμείων, ἐξέφρασε τὰς θερμὰς αὐτοῦ εὐχαριστίας πρὸς τοὺς αἰδεσματοτάτους Προέδρους καὶ τὰς κυρίας τῶν Ταμείων διὰ τὰς ἀόκνους προσπάθειάς των καὶ τὴν μετ' αὐταπαρηγήσεως προσήλκασίν των εἰς τὸ ἀσκούμενον παρὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἔργον τῆς φιλανθρωπίας, συστήσας εἰς ταύτας ὅπως παραλλή-

λας πρὸς τὴν ἀσχομιένην σήμερον ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως σοβαρὰν κοινωνικὴν πρόνοιαν ἐντείνουσι πάντοτε τὰς προσπαθείας τῶν πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ περιθάλψιν τῶν πραγματικῶς ἀναξιοπαθόντων. Τὸν Μακαριώτατον, ἐκ μέρους τῶν Φιλοπτῶχων Ταμείων, προσεφώνησεν ὁ αἰδεσμι. Γερ. Ποταμιάνος ἐξίρας τὸ ζῶηρον ἐνδιαφέρον του ὑπὲρ τῆς φιλανθρωπίας; καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ θεσμοῦ τῶν Φιλοπτῶχων Ταμείων, τὴν ὑταξίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ὁποίων ἀπέδωκεν εἰς τὸν Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Κατ' εἰδήσεις τῆς Ἀλεξανδρείας ἐξεδόθη τὸ Διάταγμα δι' οὗ ἀνεγνωρίσθη ἐπίσημως ὑπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως ἡ Α. Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Νικόλαος.

ΣΕΡΒΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὴν 1ην τοῦ μ. μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ἀπονότης τῶν παρασήμων, ἃ εὐηρεστήθη ν' ἀπονεύμῃ ὁ βασιλεὺς Βόρις εἰς τοὺς Γιουγκοσλαύτους Ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, τοὺς ἀναπτύξαντας δρᾶσιν περὶ τῆς μετὰξὺ Νοτιοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας προσεγγίσεως. Τὰ παρασημα ἐπέδωκεν ὁ ἐν Βελιγραδίῳ πρσβευτῆς τῆς Βουλγαρίας κ. Ἰβάν Ποπάφ, παρουσίᾳ τοῦ Πατριάρχου Βαρνάβα, τῶν μαλῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς βουλγαρικῆς πρσβεύας. Ὁ κ. Ποπάφ, ἀφοῦ διὰ βραχείας προφωνήσεως ἐξήρα τὰς ὑπηρεσίας τῆς σερβικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πατριάρχου αὐτῆς πρὸς τὸ ἔργον τῆς σερβοβουλγαρικῆς προσεγγίσεως, ἀνεχειρίσεν αὐτοπροσώπως τὰ παρασημα εἰς τοὺς παρασημοφορηθέντας. Ὁ μητροπολίτης Ζάγρεπ Δοσίθεος, ὅστις ἐιμῆθη ἡδὴ προηγουμένως δι' ἀνωτέρου παρασήμου, ἔλαβε φωτογραφίαν τοῦ βασιλέως Βόριδος μὲ ἰδιόχειρον ἀφέρισαν αὐτοῦ. Οἱ ἐπίσκοποι Εὐρηναῖος καὶ Σεραφείμ ἔλαβον τὸ παρασημον τῆς πολιτικῆς ἀξίας Α' τάξεως, Γ' δὲ τάξεως; οἱ ἱερεῖς Μολοβόι Πέτροβιτς καὶ Δρ Νικόλα Γεωργίεβιφ. Εἰς τὸν μητροπολίτην Μαυροβουνίου Γαβριήλ ἀπενεμήθη ὁ μεγαλόσταυρος; τῆς πολιτικῆς ἀξίας Α' τάξεως, εἰς τὸν Δρα Δουσαν Λάζσειτς, διαυθυντὴν τῆς ἐν Μοναστηρίῳ Θεολογικῆς Σχολῆς, εἰς τὸν ἀρχιμανδρίτην Διονύσιον Μιλοβόεβιτς καὶ εἰς τὸν ἡγούμενον τῆς μονῆς Διτσάνης, ἀπενεμήθη τὸ παρασημον τῆς πολιτικῆς ἀξίας Γ' τάξεως; εἰς τὸν πρωτοερέα Στέφαν Γεωργίεβιτς, ἡγούμενον τῆς μονῆς; τοῦ ἁγίου Ναούμ, καὶ εἰς τὸν ἐφοροεπίτροπον Δοσίθων Στεφάνοβιτς τὸ παρασημον τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου Δ' τάξεως. Ἐξ ὀνόματος τῶν παρασημοφορηθέντων ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας ὁ ἐπίσκοπος Δοσίθεος. Μεθ' ὃ ὁ Πατριάρχης Βαρνάβας παρέθεσε φιλικὸν γεῦμα εἰς τοὺς παρασημοφορηθέντας, εἰς ὃ παρεκάθησε καὶ ὁ ἐν Βελιγραδίῳ πρσβευτῆς τῆς Βουλγαρίας.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατὰ τὴν ἐφημερίδα τῆς Σόφιας «Οὐτρο» (26,3,37) τὴν 30ὴν Μαρτίου συνήλθεν ἐν Σόφια ἡ ἀρχιερατικὴ συνέλευσις τῆ συμμετοχῆ 8 Μητροπολιτῶν. Αἱ ἐργασίαι αὐτῆς συνεχίζονται. Αὕτη ἡτχολήθη μὲ τὸ ζήτημα τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ἐξουχίας, τοῦ ὁποίου τὸ τροποποιηθὲν νομοσχέδιον, ὑποβλήθην πρὸ τινος ὑπὸ τῆς Ἀρχιερατικῆς συνελύσεως τῆς Σόφιας, δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὸν ὑπὸ τοῦ Ἰπουργεῖου τῶν Ἐξωτερικῶν. Ὁ καταστατικὸς χάρτης τῆς Ἐξουχίας ἐπεστράφη ἡδὴ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον μὲ σημειώσεις ἀπαραδέκτους δι' αὐτήν. Ἀναμένεται ὅπως ἡ Ἀρχιερατικὴ συνέλευσις λάβῃ ἀποφάσεις ἐάν θ' ἀποδεχθῆ ἢ θ' ἀπορρίψῃ τὰς σημειώσεις ταύτας. Εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Σόφιας μετέσχον πάντες οἱ Μητροπολίται πλὴν τοῦ Βάρνης Συμεῶν, ἀσθενοῦντος.

—Ἡ αὐτὴ ἐφημερίς (26,3,37) γράφει: Ἀπὸ τῆς προχθῆς φιλοξενεῖται ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κύκλων τῆς Σόφιας καὶ τοῦ Μητροπολίτου Στεφάνου ὁ πρῶην Γιουγκοσλαύτος Ἰπουργὸς τῶν θρησκευμάτων Δαρ. Βοϊσλαβ Γιάνιτς. Σήμερον τὸ ἐθνικὸν συμβούλιον τοῦ Παγκοσμίου συνδέσμου διεθνούς φιλίας διὰ τὴν ἐκκλησιῶν παράθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Γιάνιτς ἐν τῷ Union Palace. Εἰς τὸ γεῦμα παρεκάθησαν ὁ Μητροπολίτης Στέφανος, ὁ ἐν Σόφια

πρσβευτῆς τῆς Γιουγκοσλαύτας κ. Γιούριτς καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἰπουργεῖου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Σόφιας καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ κ. Γιάνιτς προέβη εἰς τὰς κάωθι δηλώσεις πρὸς τὸν βουλγαρικὸν τύπον: «Προπαρασκευάζομεν μεγάλην ἐπίσκεψιν κληρικῶν εἰς Βελίκα Τύρναβον ἐνθα ὁ τάφος τοῦ ἁγίου Σάββα. Πέρσι δὲν ἡδυνήθημεν νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ἐκδρομὴν ταύτην. Αἱ ἡμέτεραι Ἐκκλησίαι εἶναι ἀποφασισμέναι σταθερῶς νὰ ἐργασθῶσι διὰ τὴν προσεγγίαν. Αἱ ἡμέτεροι Ἐκκλησίαι εἶναι ὑπερήφανοι ἐπὶ τῷ ὅτι πρῶται ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Ναούμ τῆς Ἀχρίδος ἐγραψαν τὸ πρῶτον ἀρθρον τοῦ μετὰξὺ Γιουγκοσλαύτας καὶ Βουλγαρίας συμφώνου αἰωνίας φιλίας καὶ οὐχὶ νέου πολέμου. Ὁφείλομεν νὰ γράψωμεν καὶ τὰς ἐναποληφθείσας παραγράφους τοῦ συμφώνου τούτου. Ἐνθυμηθεῖτε καλῶς, ὅτι οὐδέποτε βούλγαροι καὶ σερβοὶ ἀλληλοεχθρεύοντο δι' ἐσωτερικοὺς πολιτικοὺς λόγους. Εἰς τὸ παρελθὸν ἐπολέμεον καὶ ἀλληλοεχθροῦντο χάριν ξένων ἐπιρροῶν. Οὗτοι ὑπῆρξαν θύματα τῶν μεγάλων κρατῶν. Εἶμαι ἀπολύτως πεπεισμένος ὅτι βούλγαροι καὶ σερβοὶ θὰ δυνηθῶσι πάντοτε νὰ συνανοηθῶσι, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐσωτερικὴν διοικησιν τῶν χωρῶν αὐτῶν. Ἡ ἡμέτερα προσεγγίσις ἔχει ἀνάγκην ἔργων διὰ νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἡμέτερα πατροπαράδοτος συναδέλφωσις». Τὴν 31 Μαρτίου ὁ ἐν λόγω τῶς Ἰπουργὸς ἀνεχώρησε τὴν νύκτα ἐπιστρέφων εἰς Βελιγραδίον ἵνα μετὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα ἐπανέλθῃ εἰς Σόφιαν.

NEA BIBLIA

Prof. D. Dr. Friedrich Heiler, Urkirche und Ostkirche, Verlag E. Reinhardt, München 1937, σελίδες 607. Μ. 11.

Ἐγνωστὸς καθηγητῆς κ. F. Heiler (πρόην παπικὸς κληρικὸς καὶ ἡδὴ καθηγητῆς τῆς θρησκαιολογίας ἐν τῇ προτεσταντικῇ θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Marburg ἐν Γερμανίᾳ) ἐκδίδει μέγα σύγγραμμα ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν τόμων, οὗ ὁ τίτλος «Ἡ καθολικὴ ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως». Τοῦ συγγράματος τούτου ἐξεδόθη ἡδὴ ὁ πρῶτος μετὰ χεῖρας τόμος ἐκ σελίδων 607, ἀποκλειστικῶς περιέχων τὰ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν καὶ φέρων τὸν τίτλον «Ἡ πρωτογενὴς καὶ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία».

Ἐν τῷ προλόγῳ ὁ σ. ἀπολογεῖται καὶ ὑπεραμύνεται ἑαυτοῦ κατὰ τῆς ὀξυτάτης κριτικῆς ἥτις ἐπηκολούθησε τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1922 ἐκδόσεως τοῦ γνωστοῦ αὐτοῦ συγγράματος «Ὁ καθολικισμός, αἱ ἰδέαι καὶ ἐπόψεις αὐτοῦ», καὶ διὰ τὸ ὁποῖον πολλαπλῶς κατηγορήθη ὡς ὑπεραπιστῆς καὶ συνήγορος τοῦ καθολικισμοῦ, εἰς ὃν πρότερον ἀνῆκεν.

Ἐὐδαμῆ ἀμφιβολία ὅτι ἡ εἰλικρίνεια τοῦ σ. πρέπει νὰ τεθῆ ὡς προϋπόθεσις τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἐργασίας καὶ ἐρεῦνης καὶ μόνον ὡς ἀδικοὶ δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν αἱ κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεις, αἵτινες τόσον πικρίαν προξένησαν εἰς αὐτόν. Ἐξ ἄλλου δὲν πρέπει, φρονῶ, νὰ θεωρῆται ἐκκλητικὴ, οὐδὲ εἰς τὸν ἴδιον τὸν σ., ἡ ὅλας φυσικὴ κλίσις αὐτοῦ καὶ συμπάθεια πρὸς τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔζησε καὶ ἐμεγάλωσεν, ἀδιαφόρως τῆς ἐν ὀριμωτέρῳ ἡλικίᾳ ἐκδηλωθείσης ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς γνώσεως ἄλλης αὐτοῦ προτιμήσεως. Μήπως παρόμοια δειγμάτων ὅλας φυσικῆς προσηλώσεως εἰς ὀρισμένας καθολικιστάς ἀντιλήψεις δὲν δύναται νὰ ἀνεύρῃ τις καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μεγάλους Μεταρρυθμιστὰς καὶ ἰδίᾳ τὸν Λούθηρον, ὅστις παρὰ τὴν ἀκάθεκτον ἐπαναστατικὴν αὐτοῦ πρσουδὴν κατὰ τῆς παπικῆς ἐκκλησίας δὲν κατώρθωσε ποσῶς νὰ ἀπαλλαγῇ ὀρισμένων ἀντιλήψεων, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ἀνετράφη καὶ ἐμεγάλωσε; Ταῦτα γράφω διὰ νὰ μὴ ἐκληφθῶ ἀδίκως καὶ ἐγὼ τὸν σ. διὰ τὰς μὴ ἀπολύτως ἀμερολήπτους περὶ τοῦ σχίσματος καὶ τοῦ μεγάλου Φωτίου κρίσεις αὐτοῦ. Ἡ τότε γενομένη πατριαρχικὴ μεταβολὴ δὲν δύναται βεβαίως νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἐμφανέζουσα κανονικὴν ὁμαλότητα, ἀλλ' ἀσθένεια τούτου κατὰ τί θὰ ἡδυνάτω τις νὰ κατηγορήσῃ τὸν Φώτιον ὡς σχόντα τὸ θάρρος νὰ ἀποκρούσῃ τὰς ὑπερφιάλους παπικὰς ἀξιώσεις, αἵτινες οὐδέποτε ἀνεγνωρίσθησαν ἐν Ἀνα-

τολῆ και ὧ; λαβόντα τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ σχίσματος, τὸ ὁποῖον οὐσιαστικῶς ὑφίστατο καὶ πρὸ αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον καθ' ὅλον; διάφωρον κατεύθυνσιν ἐξελιχθησαν τὰ τῆς Ἐκκλησίας πράγματα ἐν τῇ Δύσει. Μὴ καὶ ὁ Ἰγνάτιος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀποκατασταθεῖς δὲν ἠναγκάσθη νὰ περιέλθῃ εἰς ῥῆξιν πρὸς τὴν Ρώμην διὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῆς αἰτίαν δι' ἣν καὶ ὁ Φώτιος; Δὲν εἶνε λοιπὸν ὁ Φώτιος καὶ ὁ Μιχαὴλ Κηρσουλάριος οἱ δημιουργοὶ τοῦ σχίσματος, ὡς κακῶς οἱ ἱστορικοὶ τῆς Δύσεως συνήθως πιστεύουσι, καὶ δὲν εἶνε ἀπολύτως δικαία ἡ προσωπικὴ ἐναντίον αὐτῶν ἐπίθεσις, ἥτις ἐμφανίζει παρορρόμενα καὶ τὰ κύρια τοῦ σχίσματος αἰτία, ἅτινα, καὶ ἄνευ τοῦ Φωτίου καὶ τοῦ Μιχαὴλ, πάλιν θὰ προῦκάλουν τὸ σχίσμα. Τούναντιον ἡ διαφορὰ τοῦ τρόπου τοῦ δογματικῶς σκέπτεσθαι καὶ τῆς μεθόδου καὶ τοῦ συστήματος τοῦ διοικητικῶς ἐνεργεῖν ἢ το ἐκείνη, ἥτις, θεμελιωδῶς; διάφορος μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως, προῦκάλεισ κυρίως τὸ σχίσμα.

Ἡ Ὁρθόδοξις; Ἐκκλησία διὰ τοῦς βαθεῖς γνώσεις αὐτῆς; εἶνε εἰς ὅλα; τὰς ἐκράσεις; τῆς ζωῆς; αὐτῆς, παρὰ τὰ καὶ ὑπὸ πολλῶν ἡμετέρων ἐπιπολαίως πιστευόμενα, ἡ κατ' ἐξοχὴν Ἐκκλησία τῆς; ἐλευθερίας, καὶ τὸ ἀγαθὸν τοῦτο οὔτε τὸ ἀπώλεσε ποτε, οὔτε θὰ τὸ ἀπολέσῃ, οὔτε καὶ θὰ τὸ ἀπεμυλῆσῃ ἀντὶ οἰουδήποτε ἄλλου ἀνταλλάγματος. Δὲν μέφομαι συνεπὸς τὸν σ. τῆς; μετὰ χεῖρας σπουδαίου τέχνης; μελέτης; διὰ τὰς; παρὶ Φωτίου καὶ τῶν ἐν Φλωρεντία συμβίντων τοῦτ' αὐτὸ παπιστικῶς; αὐτοῦ κρίσεις, ἀλλ' ἀποδίδω αὐτὰς εἰς σχετικὴν ἀδυναμίαν τῆς; διεξόδου; σω; εἰς τοῦς; βαθυτέρας; ὀρίζονται; τῆς; ὀρθοδόξου σκέψως, ἀδυναμίαν προερχομένην ἐξ αὐτῆς; τῆς; διαφορᾶς; τοῦ δυτικοῦ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν πνεῦμα, ἀρ' ἢ; δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐξαιρεθῇ ὁ σ. ἐντελῶς; καὶ ἥτις; εἶνε τὸσον καταφανῆς; οὐ μόνον παρ' αὐτῶ; ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦς; φιλοελευθερωτέρους; αὐτοῦ; διαμικροεργόμενοις; θεολόγοις; ὡς; τῶ; Harnack, τῶ; Loofs καὶ τῶ; Troeltsch καὶ ἄλλοις, οἵτινες; ἠδυνάτου;ν παλλάκις; νὰ κατανοήσου;ν στοιχειωδέστερα; σημεῖα; τῆς; ἑλληνικῆς; ἐκκλησιαστικῆς; ἰδεολογίας.

Ἐπειτα, παρὰ τὸν τίτλον τοῦ συγγράμματος δὲν νομίζω ὅτι ὁ σ. κατάρθωσε νὰ ἀνεύρῃ καὶ ἀναδείξῃ πλήρως; τοῦς; συνδεδειμένους; κρίσεις; διὰ τῶν ὁποῶν ἀρρήτως; καὶ ἀναποσπαστως; συνδέεται ἡ πρωτογενῆς; καὶ ἀρχαία Ἐκκλησία; πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς; Ἀνατολῆς; τὴν πρὸ τοῦ σχίσματος; καὶ μετ' αὐτοῦ. Ἐν τῇ γνωστῇ μου διατριβῇ «Ἡ τῆς; ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς; Ἐκκλησίας; ἀδιάκοπος; συνέχεια; μετὰ τῆς; ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας;», Ἀλεξάνδρεια 1934, ἡ ὡς; ἔδημοσιεύθη ἀγγλιστὶ πρωτοτύπως; ἐν τῶ; Church Quarterly Review, No 236 July 1934 (τὴν ὀτιανὴν ἀγνοεῖ ὁ σ.), καταλεικνύω, εἰ καὶ συντόμως; πῶς; ἡ ὀρθόδοξις; Ἐκκλησία; καὶ ὧ; πρὸς τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν, τὴν δογματικὴν σκέψιν, τὴν διοίκισιν, τὴν λατρείαν, τὴν ποιμαντορικὴν φροντίδα καὶ τὰς; σχέσεις; ἐκκλησίας; καὶ πολιτείας; ἀποτελεῖ πραγματικῶς; ἀδιάκοπον; συνέχειαν; μετὰ τῆς; ἀρχαίας; καὶ ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας.

Τούναντιον ὁ σ., παρεκτός; λίαν ἐνδιαφεροσῶν; λεπτομερειακῶν; παρατηρήσεων, ἐκφεύγει τοῦ κυρίου; τούτου; σημείου, ἡ δὲ ἐν τῶ; πρώτῳ; μέρει; ἀναπτυσσομένη; ἀρχαία Ἐκκλησία; δὲν φαίνεται; ἔχουσα; πολλὴν; σχέσιν; καὶ ἀρκετὰ; συνεκτικὸν; σύνδεσμον; πρὸς τὴν ἐν τῶ; δευτέρῳ; μέρει; περιγραφομένην; ὀρθόδοξον; Ἐκκλησίαν, ἢ; τὴν κυρίως; ὑπόστασιν; φαίνεται; δεχόμενος; ὁ σ. ἀπὸ τοῦ; σχίσματος; καὶ ἐνταῦθεν. Τὸ παρὰ τὴν; συγγραφικὴν; ἴσως; πρόθεσιν; τοῦ; σ. ἀσύνδετον; τοῦτο; ὀφείλεται; ἀφ' ἑνὸς; μέν, ὡς; ἀνωτέρω; εἰπομεν, εἰς τὴν; φυσικὴν; ἐπιρροὴν; αὐτοῦ; ἐκ τῆς; παιδιόθεν; διαπαιδαγωγῆς; τῶν, ἀφ' ἑτέρου; δὲ; εἰς τὴν; σχεδὸν; ἀπελευστικὴν; ἐξάρτησιν; αὐτοῦ; ἐκ ὁμαστικῶν; πηγῶν; καὶ τῆς; ὁμοσυνικῆς; βιβλιογραφίας, ἥτις; φυσικῶς; μονομαρῆ; τοῦλάχιστον; παρέχει; εἰκόνα; τῆς; ὀρθοδόξου; Ἀνατολικῆς; Ἐκκλησίας. Τὴν; ἑλληνικὴν; ἔποσιν; τῆς; Ὁρθοδόξιας; μόνον; παρδεικῶς; καὶ; παρεμπιπτότως; ἔχει; πρὸ; ὀφθαλμῶν; ὁ σ., εἰ καὶ; αὐτῆ, παρὰ τὴν; μεγάλην; ἀνάπτυξιν; τῆς; θεολογικῆς; ἐπιστήμης; παρὰ; Ρώσους, διεκδικεῖ; ἀπολύτως; τὴν; πρωτερίαν; τῆς; θέσιν; ἐν τῇ; ἐκκλησιαστικῇ; ζωῇ; καθόλου. Ἐνεκα; τούτου; δὲν; τονίζεται; ἐπαρκῶς; ὁ ἑλληνικὸς; χαρακτῆρ; τῆς; Ὁρ-

θοδοξίας. Ἡ ἀνάπτυξις; ἐν; τούτοις; τῆς; ὀρθοδόξου; Ἐκκλησίας, παρὰ τὰς; ὀρισμένες; λεπτομερειακὰς; παραλήψεις; παρέχεται; πλήρως; εἰς; τρόπον; ὅστε; νὰ; δύναται; τις; νὰ; ἀποκομίσῃ; ἐκ; τοῦ; περιουδοῦστος; τούτου; συγγράμματος; σαφῆ; ἀντίληψιν; τῆς; μεγάλης; Ἐκκλησίας; τῆς; Ἀνατολῆς; πρὸς; ἡ; δεικνύει; ὁ; σ. πολλὴν; ἀγάπην; καὶ; πολλὴν; σεβασμόν.

Τέλος; ὁ; σ. παρέχει; συντόμως; μὲν, ἀλλὰ; λίαν; περιεκτικὰς; πληροφορίας; περὶ; τῶν; λοιπῶν; ἀνατολικῶν; ἐκκλησιῶν, αἵτινας; ἀπετέλουν; ποτε; ὀργανικὰ; τμήματα; τῆς; ὀρθοδόξου; Ἐκκλησίας; καὶ; σήμερον; δέ, παρὰ; τὰς; ἀνεπαίσθητους; καὶ; οὐχὶ; πάντοτε; συνειδητὰς; δογματικὰς; διαφορὰς, θεωροῦνται; ὀρθῶς; ὡς; συγγενῆ; αὐτῆς; παραρτήματα, ἡ; μετὰ; τῶν; ὁποῶν; ὀργανικῆ; ἔνωσις; καὶ; δυνατὴ; καὶ; λίαν; ἐπιθυμητὴ; ἦ; θελεν; εἶσθαι. Ἐνδεικτικὸν; εἶνε; οἷ; ὁ; σ. τόσον; προκειμένου; περὶ; τῆς; ὀρθοδόξου; Ἐκκλησίας; ὅσον; καὶ; περὶ; τῶν; λοιπῶν; ἀνατολικῶν; ἐκκλησιῶν; ἰδιαιτέραν; προσοχὴν; ἔδωκε; καὶ; περισσότερον; ἠσχολήθη; μὲ; διαφορῶς; τελεσομενὰ; λεπτομερειακὰς; αἵτινας; ἰκανῶν; ἔχουσι; σημασίαν; διὰ; τὴν; κατανόησιν; τοῦ; συνόλου, βεβαίως; καὶ; διὰ; τὴν; σημασίαν; ἣν; ἔχει; διὰ; τὴν; Ἀνατολικὴν; ἐκκλησίαν; ἡ; λατρεία; καθόλου.

Παρὰ; τὰς; ἐν; τοῦ; ἀνωτέρω; λεπτομερειακὰς; ἀντιρρήσεις; διὰ; τῆς; συρῆς; αὐτοῦ; συγγραφῆς; παρέχει; ὁ; σ. σπουδαίον; τῆν; συμβολὴν; εἰς; τὰς; περὶ; τὴν; ἡμετέραν; Ἐκκλησίαν; ὅλοεν; εὐνοηόμενας; σπουδὰς; καὶ; μελέτας; τῶν; δυτικῶν; θεολόγων; (ταπικῶν; καὶ; διαιρητικῶν) καὶ; εἰς; τὴν; προαγωγὴν; τῆς; ἰδέας; τῆς; οἰκουμανικότητος; τῆς; Ἐκκλησίας; ὑπὸ; τὴν; ἔννοιαν; τῆς; ἀνάγκης; τῆς; ἐπανασυνδέσεως; τῶν; ἀπ' ἄλληλων; ἀποσχισθέντων; τμημάτων; αὐτῆς, ἐπὶ; ἀνανεώσει; καὶ; πάλιν; τῆς; μιᾶς; ἀδιαίρετου; Ἐκκλησίας, ἡ; ἀναστάσεως; τῆς; ὁποίας; εἶνε; ζήτημα; ἀνάγκης; διὰ; τὴν; ἀπρόσκοπον; αὐτῆς; ἐν; τῶ; κόσμῳ; τοῦ; ἀποτελεσματικὴν; σεαυτοδουμίαν, ἀποσελίην; καὶ; ἐπιβολὴν. Τὸ; περισσότερον; πόνημι; τοῦ; σ. εἶνε; ἄξιον; πάσης; μελέτης; καὶ; προσοχῆς, ἴσως; δὲ; τὰ; ἐν; αὐτῶ; ἀντιλαγόμενα; σημεῖα; ἀποτελέσασιν; ἀρρομῆ; εὐχρηστὰ; καὶ; βαθυτέρας; μελέτης; τῶν; κατ' ἡμᾶς; ἐπὶ; ἐλαττώσει; τῆς; χωριζούσης; τὰς; διαφόρους; Ἐκκλησίας; ἀποστάσεως; καὶ; τῆς; ἀμυβίας; ἐκ; τοῦ; ἔγγυτέρου; ἀλληλοεκτιμῆσως; αὐτῶν, ἐφ' ὅσον; εἰσστη; τούτων; διετήρησεν; ἀναμφισβητήτως; κατ' ἴδιον; χαρακτηριστὰ; στοιχεία; ἱερά; καὶ; σεβαστὰ; καὶ; κατὰ; πάντα; τῆς; κατὰ; Χριστόν; ζωῆς; ἐκδηλωτικά.

ΑΜΙΑΚΑΣ Σ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Δράμας Φιλίππων καὶ Νευροκοπίου.

Κιζοῦνται οἱ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 82 τοῦ νόμου 5439 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον, ἐὰν βούλωνται, ὑπεβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα ἡμῶν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά συνφρὰ τῶ ἄρθρου 83 τοῦ ὡς ἄνω νόμου πρὸς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὰς χηρευούσας ἐφημερειακὰς θέσεις τῶν ἐν Δράμῃ ἐνοριακῶν ναῶν τῶν Εἰσόδων τῆς Θεσιτόλου καὶ τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Ἐν Δράμῃ τῇ 29 Μαρτίου 1937. † Ὁ Δράμας, Φιλίππων καὶ Νευροκοπίου Βασιλεὺς.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία :

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Κίτρους ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
† Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ

Ἰψύθουος, Π. Σ. Μανωλέσης

Τύποις «Φοῖνικος» ὁδὸς Δεοννάτου 4 ἀρ. Τηλ. 54-229